

MTI

Kiadja a Magyar Távirati Iroda. Budapest, I. Fém utca 5-7. Telefon: 139-490

A szerkesztésért és kiadásért a vezérigazgató felel.

mti d e l f ö l d i n i r e k

1973. január 4.

bb 1. cél: olcsóbban több lakást építeni - körkép a budapesti lakótelepekről

i don gk hi bh -cz

1973. január 4.

Sallai Mihály, a főber igazgatója tájékoztatta az mti munkatársát a közép- és dél-^{ek}pesten épülő lakónegyedről.

- a Zuglói Örs vezér téren kialakítandó városközpontot veszi körül a kerület új lakótelepe, amely a Kerepesi út és a Nagy Lajos király útja között épül 12 500 lakással. a terület lakásépítés szempontjából igen kedvező: kevés lakást kell lebontani s jók a közlekedési kapcsolatai. a lakások itt is, mint valamennyi területünkön, jól felszereltek. a lakótelep központja az Örs vezér tér lesz. a centrumban kereskedelmi, egészségügyi létesítmények egész sora, valamint filmszínház, klub és könyvtár kap helyet, amelyeknek megvalósítása az ötödik ötéves tervidőszak feladata lesz. az Örs vezér téri centrumon kívül - a lakosság jobb ellátása érdekében - más kisebb központokat is kialakítunk - elsősorban a telepeken belül. ilyen az 1-es ütem területén a Füredi téri, a 11-es ütem területén a Zalán uti központ. ezekben a abc-áruházak, szolgáltatóipari egységek, orvosi rendelők és gyógyszerárak létesülnek. a lakótelepen 1971 végéig 5022 lakás, 150 személyes óvoda, 100 személyes bölcsőde és egy 600 négyzetméternyi alapterületű abc-áruház készült el.

/folyt. köv./

- 1 -

10

bb 1. /cél: olcsóbban ... 1. folyt./ bh

- a városrész egy-két éven belül tovább gyarapodik kapcsolódó beruházásokkal. két új iskolát kap 30-30 tanteremmel, egy 150 személyes óvodát és egy 100 személyes bölcsődét, valamint egy abc-áruházat. a lakótelep óvodai ellátottsága sajnos nem a legjobb, ezért a gyermekintézmények építési ütemét gyorsítjuk. az idén két óvodát és két bölcsődét kívánunk átadni. építésükhöz a közeljövőben látunk hozzá. a kommunális létesítmények elkészítéséből tanácsai vállalatunk is részt vállalnak.

- a zuglói lakótelep-építést tovább szeretnénk folytatni - mondta az igazgató. - építési területünket a kerepesi út másik oldalára is ki kívánjuk terjeszteni. itt 1600 lakást építünk. a munkálatokat 1975-76-ban kezdjük. a lakások többnyire két és fél-, illetve háromszobások lesznek, de lesznek garzonlakások is.

- a közép-pesti körzet másik jelentős lakásépítési területe kőbánya. a korábbi esztendőkből elkészült a harami utcai és a kada utcai lakótelep. a körösi csoma sándor út mentén a városközpont 1-es ütemében 1145 lakás épült fel. a 11-es ütem beruházási programja kész. eszerint a zalka máté tér környékén több száz új otthon kerül tető alá a budapesti lakásépítő vállalat kivitelezésében. a kiszolgáló létesítmények között szerepelnek iskolák, óvodák, bölcsődék, valamint kereskedelmi és szolgáltatóipari egységek. a következő esztendőkből nagyarányú lakásépítés kezdődik kőbánya-ujhegyen is. itt a 11-es számú házgyár termékeiből mintegy 4500 lakást hozunk tető alá. a munkálatok áthúzódnak az ötödik öt-éves tervidőszakra is.

- óbuda után másik legjelentősebb rekonstrukciós területünk a viii. kerület - folytatja sallai minály. - a munkálatok meglehetősen lassan haladnak, mert a kijelölt részen rendkívül sok a bontásra érett lakóház. itt tavaly adtuk át rendeltetésének az új abc-áruházat, a 75 személyes óvoda építéséhez pedig az idén látunk hozzá.

- a józsefvárosi rekonstrukció következő ütemére vonatkozó beruházási program elkészült, amely szerint 1900 lakást, egy 30 tantermes általános iskolát, egy 200 személyes óvodát, egy 120 személyes bölcsődét, egy orvosi rendelőt és egy gyógyszerterületet, valamint több mint 3000 négyzetméternyi alapterületű kereskedelmi és szolgáltatóipari egységet hozunk tető alá.

- nagyarányú lakásépítés folyik pesterzsébeten is. itt pontosan 1100 új otthonba költöztek be a lakók, akiknek ellátását szolgálja egy abc-áruház, egy étterem, számos kisebb szolgáltatóipari egység, valamint egy óvoda és egy bölcsőde. már a kivitelezők kezében van a tervdokumentáció jelentős része, amelynek birtokában a közeljövőben megkezdik a 11. ütem építését. az itteni területen gondot okoz a közművek hiánya, így új víz- és csatorna-rendszereket is ki kell építenünk a lakóházépítésekkel egyidőben. az új földgázvezeték már épül. az új lakások fűtését és melegvizellátását új fűtőmű biztosítja majd.
/folyt. köv./

- 2 -

bb 1. /cél: olcsóbban... 2. folyt./ bh

- pesterzsébeten a vécsy utcában épül a fiatalok másik lakónegyede. itt a budapesti lakásépítő vállalat kivitelezésében 971 lakás készült el. építés alatt van még két épület 211 lakással, amelyek átadása 1973-ban várható. a telep központjában üzletket is tető alá hozunk, amelyek építéséhez ebben az évben látunk hozzá, s 1974-ben adunk át.

- a csepeli városközpont építését ugyancsak mi fogjuk össze - mondta az igazgató. - itt a 11. ütem befejezésével 800 új otthon adtuk át. csepel rekonstrukciója, a városközpont kialakítása tovább folytatódik. a 111. ütemre vonatkozó beruházási program elkészült, amely 2225 lakás építését tartalmazza. az új otthonok nappali paneles technológiával készülnek, valamennyi távfűtéses lesz, beépített szekrényel és konyhabutorral.

- a xvi. kerületi sashalom ugyancsak dél-pest egyik építési területe. itt a varga jenő utcában társasházak épülnek. az 1972-es tervben 302 lakás átadása szerepelt. a még hiányzó 124 otthon várhatóan az idén készül el. /mti-gordon judit/
--

bb 2. központi ügyfélszolgálat az afit-nál

i kf kf ie bh -cz

1973. d január 4.

az autófenntartó ipari tröszt széleskörű szolgáltatásait most kibővítette azzal, hogy váci uti székházában központi ügyfélszolgálatot hozott létre.

az ügyfélszolgálat panasz-fórum minden olyan esetben, amikor a gépkocsitulajdonos az ország valamelyik afit vállalatával nincs megelégedve; kifogásolta a javítás minőségét, elhuzódását, a számlázást, vagy a vele foglalkozók magatartását, és panaszát helyben a szerviz vagy a vállalat vezetője nem intézte el.

a központi ügyfélszolgálatot - amely hozzáértő műszaki és pénzügyi szakemberekből áll - felszerelték a műszaki jellegű panaszok kivizsgálásához szükséges műszerekkel, s pénzügyi keretet bocsátottak rendelkezésére, így a jogos panaszokat azonnal orvosolják./mti/
--

- 3 -

bb 3. a lakosság egészségi állapota 1972-ben

1 vt tr hi bh -cz

1973. január 4.

az egészségügyi minisztériumban az mti munkatársa arról kért tájékoztatást, hogyan alakult az elmúlt esztendőben az ország lakosságának egészségi állapota. elmondották, hogy az erre vonatkozó végleges adatok csak tavasszal állnak majd rendelkezésre, viszont az első félévi statisztikák az alábbi képet mutatják:

- kedvező jelenség, hogy tovább csökkent a tbc. halandóság, valamint az ujonnan nyilvántartásba vett tüdőbetegek száma. kevesebb volt az egyéb fertőző betegség is és tovább mérséklődött a rosszindulatú daganatok, a központi idegrendszerre ható érsérülések, a tüdőgyulladásos megbetegedések száma. ugyanez vonatkozik a foglalkozási megbetegedésekre is. kevesebb volt a vérhas, a gyermekbénulás, a bányahimlő, a tetanusz, a fertőző kötőhártya-gyulladás is. változatlanul alacsony a paratyphus, a diftéria, a szamárköhögés előfordulási aránya.

az 1972-es adatokból az is kitűnik, hogy némileg emelkedett az élve születések száma, kedvezően alakult a csecsemőhalandóság / 32 ezrelék/. csökkent az összes vetélések, ezen belül a művi vetélések száma is.

ugyanakkor kedvezőtlen jelenségekre is rámutatnak a tavalyi statisztikai adatok. ezek közé tartozik a halálozások számának tovább emelkedése, amit elsősorban a szívbetegség, és a magas vérnyomás miatt meghaltak nagy száma idézett elő. ez összefügg az 1971-ről áthuzódott influenza-járvánnyal is. a szív- és magasvérnyomás betegségek következtében meghaltak aránya 38.9 ezrelékről ráma ezrelékre növekedett, s emelkedett az influenza miatt meghaltak száma is.

feltűnően sok ételmérgezés történt: fél év alatt 2.420-an betegedtek meg emiatt. ezen belül a gombamérgezettek száma háromszorosa volt az 1971 első félévének. szintén nagyarányban fordult elő a salmonella okozta fertőzés.

emelkedett az orvosi körzetek járóbeteg-forgalma. a szakrendelői orvosi hálózat tagjai 30 millió kezelést végeztek, a fekvőbeteg gyógyintézetekben pedig 900 000 beutaltat kezeltek fél év alatt. a táppénzes arány azonos volt az 1971 első félévével. /mti/

--

bb 5. megzenésített petőfi versek

vid ká bh -cz

1973. január 4.

vaszy viktor érdemes művész petőfi születésének 150. évfordulója alkalmából megzenésítette a költő négyökrös szekér című versét és néhány más költeményét. a dalok gregor józsef operaénekes előadásában a petőfi jubileum alkalmából rendezett bács és csongrád megyei megemlékezések műsorán szerepelnek. /mti/

--

- 4 -

bb 4. egy magyarországnyi látogató a külföldi magyar kiállításokon

1 sb/mm/ny 1e -cz

1973. január 4.

elkészült a hungexponál a külföldön tavaly megrendezett hivatalos magyar kiállítások előzetes gyorsmérlege. az összesítésből kitűnik, hogy tavaly 42 hivatalos vásáron és kiállításon a magyar bemutatók 30 ezer négyzetméternyi területén mintegy 160 vagon terméket, árut vonultattak fel vállalatunk. csaknem kétszer annyi kiállításon vettek részt, mint 1967-ben.

a kereskedelemfejlesztési terveknek megfelelően különösen nagy figyelmet szenteltek a magyar bemutatóknak a szocialista országokban. a kgst országok tíz nemzetközi vásáron összesen 18 ezer négyzetméternyi területen mutatták be a magyar termékeket. ez a kiállítási terület tehát több mint a fele az összes hivatalos külföldi magyar kiállításának. elsősorban a gépipar mutatta be termékeit a szocialista partnereknek. a lipcsei, a prnoi, a poznanai, a plovdivi és a zágrábi nemzetközi vásáron, s a szocialista országok más nagy kiállításain is fontos törekvés volt a kgst országok gyártási kooperációjában készített termékek felvonultatása. ezeken tulmenően is kiállítottak még számos olyan cikket, műszert, berendezést, amelynek bemutatásával tulajdonképpen javaslatot, ajánlatot tettek a partnereknek újabb kooperációs lehetőségek megvizsgálására, a szocialista integráció kiterjesztésére.

a tengerentúli fejlődő országok tíz városában, nemzetközi vásáron és önálló kiállításon összesen 8 ezer négyzetméternyi területen mutatta be export-kínálatát a magyar ipar. elsősorban azokat a termékeket állították ki, amelyek szállításával magyarországi különösen sok segítséget nyújthat a fejlődő országok gazdasági fejlesztésének meggyorsításához. így részt vettek a tripoli, a kairói, a damaszkuszi, az algiri, a bagdadi vásáron. santiago de chileben tavaly rendezték meg az első magyar gépipari árubemutatót, s a szocialista országok közül ugyancsak elsőként szerveztek önálló kiállítást buenos airesben. a magyar külkereskedelmi és export-joggal felruházott ipari vállalatok termékei részt vettek új-delhiben az ensz védnöksége alatt megtartott iii. ázsiai vásáron is, ahol ugyancsak főként gépipari árut vonultattak fel.

a nyugateurópai és más tőkés országokban összesen 22 nemzetközi vásáron és kiállításon jelentek meg hivatalos résztvevőként a magyar kiállítók. többek között részt vettek a bécsi, a szaloniki, az izmiri és a marseillei általános vásáron, hannoverben, a világ legnagyobb műszaki vásáran és főként gép-és műszeripari termékeket kínáltak a magyar vállalatok. a nyugati országokban nagy teret szenteltek a magyar élelmiszeripari, könnyűipari cikkek bemutatásának is. /folyt köv/

-5-

10

bb 4. / egy magyarországnyi ...folyt/ny

többek között jelentős sikert arattak a magyar élelmiszeripari termékek a brüsszeli, a helsinki, a bécsi, a madridi és a müncheni kiállításokon. a magyar könnyűipari cikéket főként szakvásáron tarták a látogatók elé. nagy sikere volt a magyar hétnek az nszk hertie áruházában, s így az idén ismét megrendezik az egyhetes magyar élelmiszerbemutatót.

a magyar bemutatók iránt mindenütt nagy érdeklődés nyilvánult meg, a vendégkönyvek is tanúsítják, hogy a magyar kiállítások kiérdemelték a látogatók elismerését és hozzájárultak ahhoz, hogy ne csak egyes magyar termékekkel vagy iparágakkal ismerkedjenek meg, hanem átfogóbb ismereteket szerezzenek egész magyarországi életéről, kulturájáról is. a hozzávetőleges számítások szerint tavaly egy magyarországnyi ember, 10-12 millió látogató tekintette meg a külföldön megrendezett hivatalos magyar kiállításokat./mti/

--

bb 6. Levelező képzés a tanácsakadémia szakoktatási tagozatán

i don/pá/ny hi -cz ; 1973. január 4.

a tanácsakadémia kétéves szakoktatási tagozatán három évi/hat félévi/ tanulmányi idővel megszervezték a levelező képzést. a minisztertanács tanácsi hivatalának most megjelent utasítása szerint levelező hallgatóknak - a fővárosi, a megyei, a megyei városi tanács elnökének javaslata alapján - a tanácsakadémia oktatási intézeteinek igazgatói azokat a 30-45 éves tanácsi dolgozókat vehetik fel, akiknek középiskolai érettségi bizonyítványuk / képesítő oklevelük/ van.; legalább öt éve a tanácsok hivatali szervezetében dolgoznak; szakmai és politikai ismereteiket sikeres felvételi vizsgán tanúsítják. a felvételi feltételek alól - a megyei szintű tanács elnökének javaslatára - a főigazgató kivételesen felmentést adhat.

a levelező képzés tantervét a kétéves szakoktatási tagozat tantervében foglaltaknak megfelelően a tanácsakadémia főigazgatója határozza meg. a tanulmányi kötelezettségeket a tanszékek az általuk a levelező képzésre külön kiadott tantárgyi programokban írják elő. mentesülnek a tanulmányi kötelezettségek alól a marxista politikai gazdaságtan, a dialektikus materializmus, a történelmi materializmus és a tudományos szocializmus című tantárgyakból azok, akik a marxizmus-leninizmus esti egyetemét vagy ennél magasabb politikai iskolát tíz évnél nem régebben végezték el; az anyakönyvi igazgatás című tantárgyból azok, akik érvényes anyakönyvi szakvizsga bizonyítvánnyal rendelkeznek./folyt köv./

-6-

1/10

bb 6. / levelező képzés....folyt/ny

a levelező hallgató havonta általában három napon át tanulmányi foglalkozáson köteles részt venni a tanácsakadémia erre kijelölt oktatási intézetében. a levelező hallgató tanulmányi munkaidő-kedvezmények illetik meg: a havi kötelező foglalkozásokon, a vizsgákon és a különféle számonkéréseken történő részvétellel kapcsolatban a szabadnap: tanévenként 30 munkanap; tanulmányi szabadság: tanévenként 21 munkanap; a hároméves tanulmányokat lezáró szakdolgozat elkészítéséhez, valamint a képesítő vizsgára való felkészüléshez külön tanulmányi szabadság: összesen 15 munkanap./mti/

--

bb 7. a vezetőképzés ,, lépést tart,, a népgazdasági feladatokkal - dr. bérci gyula főigazgató nyilatkozata

i ol/gg/ny ie -cz

1973. január 4.

több tanfolyam, nagyobb létszámú hallgatószám, a gyakorlatához szorosabban kapcsolódó témafeldolgozás - ez jellemzi az országos vezetőképző központ 1973. évi terveit. jóllehet itt is, mint minden más oktatási intézménynél, tanévekben számolnak, mégis fordulót jelent a most kezdődött naptári év. a változás lényegét dr. bérci gyula, az intézmény főigazgatója foglalta össze az mti munkatársának:

- a központi bizottság novemberi állásfoglalása, és a kapcsolódó kormányhatározat számunkra is előírta, hogy jobban igazodjunk az időszzerű népgazdasági tennivalókhoz. ennek megfelelően szorosabbra fűzzük kapcsolatainkat a nagy termelővállalatokkal; együttműködési megállapodásban rögzítjük a határozatból fakadó közös tennivalóinkat egyebek között az országos gumipari vállalattal, a diósgyőri gépgyárral, a magyar vagon-és gépgyárral, a csepel művekkel, a villamosberendezés és készülék művekkel és az egyesült izzóval. a munka közben szerzett tapasztalatokat felhasználjuk az oktatásban, és a szakirodalomban, és általánosítjuk más érdekelt vállalatok vezetőinek körében. együttműködünk például a közép-és hosszútávú vállalati tervek kialakításában, az ár-és értéktervezés számítógépes megoldásában; a gyártmányszerkezet korszerűsítését célzó módszerek, számítástechnikai eljárások kidolgozásában. a diósgyőri gépgyár azt kérte, hogy különböző paraméterek szerint közösen állítsuk fel termékeinek gazdaságossági rangsorát, vigyük azt számítógépre és rendszeresen ,, tartsuk karban,,. ez lesz az első ilyen próbálkozás a magyar ipar történetében. segíthetünk továbbá az említett vállalatoknak az export gazdaságosságának számításában; a fejlesztésre vonatkozó döntések előkészítésében, megfelelő módszerek, eljárások kidolgozásával; segíthetünk annak a 8-10 nagyvállalatnak is, ahol a korszerűsítés során alapvető átdolgozásra kerül a teljes termelési struktúra. / folytt. köv./

-7-

1/10

bb 7. / a vezetőképítés...folyt/ny

- Lényeges változást jelent a vezetés-és szervezéstudományi kutatás újfajta megoldása intézményünkénél. már elkészült a központi népgazdasági feladatokhoz igazodó kutatási terv, amely szorosan kapcsolódik a magyar tudományos akadémia terveihez. Ilyenformán nem új kutatóközpont létesül, hanem összehangoljuk a munkát egy nagyszabású népgazdasági feladat megoldására.

- új típusú tanfolyamaink is szorosan kapcsolódnak a novemberi határozatokhoz. Ilyen lesz a korszerű vállalati rendszer-és folyamatszervezés témáját feldolgozó kurzus, amelyen a legnagyobb vállalatok felsőszintű vezetői vesznek majd részt. a vállalati szervezésért felelős vezetők számára indul a szervezés-fejlesztési tanfolyam, amely modellül szolgál a helyi sajátosságokhoz igazodó vállalati képzéshez is. újszerű a megyei szintű komplex továbbképzés rendszerének kialakítása, amelynek előkészületei már meg is kezdődtek, elsőként Tolna megyében. itt ugyanis a legkülönbözőbb formátumú népgazdasági egységek - ipari nagyüzem, tanácsai vállalat, szövetkezet stb. - vezetőit kell kiképezni egyidejűleg - s mégis az adott vállalat, szervezet sajátosságainak megfelelően. tovább folytatjuk a megyei szintű politikai vezetők számítástechnikai ismereteinek bővítését, egyhetes bentslakásos tanfolyamok keretében. mindazt természetesen a már kialakított tanfolyami rendszer fenntartása mellett kívánjuk megoldani. 1972-ben egyébként 23 tanfolyamon 625-en sajátíthatták el nálunk a legkorszerűbb vezetéstudományi ismereteket. a jelenlegi tervidőszakban eddig összesen 2592-en vettek részt különböző tanfolyamainkon, és 1976-ig hozzávetőlegesen még 3.5 - 4 ezer vezetőt kell továbbképeznünk, további 1800-2000-en pedig államigazgatási tanfolyamainkon vesznek részt. 1973-ban több mint 30 tanfolyamon körülbelül 750 vezetőt képzünk tovább, 80 saját és 600 meghívott előadónkkal./mt/

--

- 8

bb 8. érdekes ifjúsági könyvújítások az első negyedévben

i zsu gg hi bh -cz

1973. január 4.

gazdag választékban bocsátja kiadványait az ifjú olvasók rendelkezésére 1973-ban is a Móra Ferenc Ifjúsági Könyvkiadó. Fehér Klára - „én sosem kapok levelet, és „lesz nekem egy szigetem,„ című művei után - ez évben „Indiánkert,„ című ifjúsági regényével jelentkezik, melyet tíz év körüli gyerekeknek ajánl a kiadó. a regény főhőse Kovács Zsolt, akivel különböző kalandok történnek. Hegedűs Géza: „menekülő herceg,„ című művében rákócsit követi útján Bécsúj helyi szökésétől Párizsig. a műből többrészes tévé-filmsorozat is készül, közvetlenül a regény megjelenése után játssza majd a televízió.

Tótfalusi István: „Babel örökében,„ című könyve 13 éven felülieknek készült. a nyelvek eredetéről, a legkülönbözőbb nyelvújításokról - rokonságokról szóló játékos, összehasonlító nyelvészeti mű. a könyvet szellemes sajdik-karikaturák teszik változatosabbá. Bodolay Géza: Petőfi diáktársaságai - hiteles, érdekes dokumentumok alapján készített mű. Erdődi János: a vörös lilium városa című könyve - hasonlóan előző két kötetéhez, amelyek Velencéről és Rómáról szóltak - ismét egy olasz város, Firenze nevezetességeit mutatja be, sok illusztrációval. Jankovich Ferenc: Tyukodi pajtás című történelmi regénye egy kuruckorról tervezett trilógia önmagában is kerek középső része.

Tasnádi-Kubacska András: a láthatatlan bánya című műve egy-évtizedes hazai gyűjtő expedíció-sorozatának lebilincselő története. a hazai bányák hozzáférhetetlen tárlatába, egész gyűjteményekbe viszi el olvasóit, közben megtanítja az ásványtan elemeit. a „Galaktika,„ című sci-fi sorozat harmadik kötete is megjelenik az 1973-as évben. a sorozat számai egy-egy témakört a legkülönbözőbb műfajokban - vers, novella, tanulmány, kritika - ölelnek fel. Lőrinc László: a sólyom kinyújtja karmait című történelmi regényében Genghis Kán korába nyújt érdekes bepillantást. kiadják Varga Tamás: Játsszunk matematikát című, népszerű könyvének második kötetét is, a matematika iránt érdeklődő gyerekek részére.

az óvodáskorúakra is gondolt az ifjúsági kiadó. Bernáth Aurél Kossuth díjas festőművész unokája rajzait kiegészítve, s azokhoz szöveget írva készítette szoborzeneművét a legkisebbek részére. Orbán Ottó kislánya óvodáskora ihlette gyerekkerseket írására, s ennek eredménye a Kati-Patika című kedveshumoru, mulatságos, ugyanakkor melegséget, szeretetet sugárzó verseskötete, Bálint Endre illusztrációival. Rác András: Mennyi autót! című lapozója színes képekkel magyarázza a kicsiknek az egyes járműtipusokat, s néhány fontos közlekedési szabállyal is megismerteti őket. Csukás István Keménykalap és Krumpliorr című gyermekregénye kedves történetet mesél el: hósej beteg pajtásuk szórakoztatására ötletes játékot talál ki.

/folyt. köv./

- 9 - ↓ című

bb 8. /érdekes ifjúsági ... folyt./ bh

számos idegennyelvű könyvet is kiadnak magyar fordításban. pierre gamarra: a blagaroni fáraó című művének cselekménye egy rejtélyes egyiptomi papirusz körül forog. benne pludrának, az ndk népszerű ifjúsági írójának ~~tanári~~ című műve került az üzletekbe 1973 első negyedében. az északi tengeri halász-világot mutatja be. vera csaplána csintalan majmocska és szergej obrazcov egy pingvinfióka története című művében kedves állattörténeteket mutat be. obrazcov egy déli sarki expedíció különös esetét meséli el, s az eredeti filmfelvételtől vett fotókkal illusztrálja a könyvet. a klasszikusok közül januárban verne grand kapitány, februárban dickens copperfield dávid című regényét is újra kiadják./mti/

..

bb 10. új külföldi filmek a budapesti mozik műsorán

i nn gg hi bh -cz

1973. január 4.

a filmátvételi bizottság több új külföldi produkciót vett át hazai bemutatásra. ndk-lengyel koprodukció a „kopernikusz”, amely a nagy tudós születésének 500. évfordulójára készült. ewa és czeslaw peterski rendezte, a főbb szerepeket andrzej kopiczynski, czeslaw wollejko és klaus peter thiel játssza. mai tárgyú színes szélesvásznú filmdráma a pál és paula legendája, amelyben angelica domröset láthatjuk. az érett meggy mai, munkástémájú alkotás, a nemrég elhunyt günter simon utolsó filmje. a rendező horst seemann, a többi főszereplő elga raumel és traudl kulikowski. a „lützowiak”, színes panoráma szélesvásznú történelmi film, amelynek cselekménye a napoleoni megszállás idején játszódik. főszereplői: jürgen reuter, hertha knoll és jaescki schwarz. e.t.a. hoffmann regényének adaptációja „az ördög elixírje”, amely ndk-csehszlovák koprodukcióban készült, ralf kirsten rendezésében. a film sztárjai: jaroslava schalleteva, maja komorowska és benjamin besson. zenés-táncos revüfilm kedves kerak történettel a „ne csalj, kedvesem!”, joachim hasler rendezte, és a fő szerepeket a nálunk is ismert és kedvelt chris doerk és frank schöbel játssza. tévé produkcióban készült játékfilm a juli-julia-julianna. a mai történetet ulrich thein rendezte. „agatha schweiger nagy utazása”, a címe joachim kunert alkotásának, amelyet anna seghers elbeszélése nyomán forgattak. a történet a harmincas években játszódik, hőse egy anya, akit helga göring alakít.

/folyt. köv./

- 10 -

bb 10. /új külföldi ... folyt./ bh

magyarországi forgalmazásra november második felében Londonban járt magyar bizottság két játékfilmet vett át. egy csetlő-bottló kisemberről szól - woody allen főszereplésével - „a játszómégegyszer”, sam!, című vígjáték. rendezője herbert rose. alkotás a hangverseny bangla desh javára, amelyet a legnépszerűbb amerikai beat-énekesek és zenekarok közreműködésével saul swimmer készített. az angol stúdiókban gene wilderrel és margot kidderral a főszerepekben készült a „quackser fortune-nak van egy unokafivére bronxban”, című produkció. angol film a „lázadás a buszokon”, a tipikus angol vígjáték vezető színészei: reg varney, michael robbins és dorris hare.

amerikai rajzfilm a visszatérés ozhoz, amelyet hal shuterland rendezett. a figurák többek között mickey rooney, jack e. leonard és liza minelli hangján szólnak meg. amerikai film a chato földje és a váltásdíj egy halott emberért. az előbbi izgalmas, látványos western, charles bronsonnal, jack palanceszal és richard baseharttal a főszerepben. az utóbbit richard irwing rendezte s feszült bűnügyi történet. /mti/

..

bb 9. győriek budapesten, budapestiek győrött

vid/ká/ny -cz

1973. január 4.

pest és buda egyesítésének 100. évfordulója alkalmából sorra kerülő ünnepekből győr is kiveszi részét. a főváros xx. kerületével kötött testvéri barátság jegyében február 3-án a pest-erzsébeti múzeumban tóvári tóth istván munkácsy-díjas és cziráki lajos festőművész, valamint egyed emma éremművész együttes kiállítása nyílik meg. február 10-én a győri kislalud színház művészei a hazai fésűsfonó művelődési házában és a vasas művelődési központban vendégszerepelnek. április utolsó napján a tánccsics Mihály művelődési házában nyílik meg a győr-sorpon megyei gyermekrajz-kiállítás. a hazai fésűsfonóban május közepén belovitz károly győri fotóművész alkotásaiból rendeznek kiállítást.

a xx. kerület képzőművészei, művészeti együttese az év második felében győrött és sopronban, a szüreti hetek alkalmával vizionozzák a győriek fővárosi szereplését. /mti/

-11-

kbb. 11. fénycső automata az ajkai üvegyárban - növelik az ólomkristály termelést

vid/ká/rj -cz

1973. január 4.

az ajkai üvegyárban savfénycső automata szerelését kezdték meg. a gép az ólomkristály termelés nélkülözhetetlen eszköze. az 1971-ben gyártott 96 tonnához képest az idei ólomkristály termelés 250 tonna lesz, s ennek a mennyiségnek fénycsőtése kézi munkával már nem oldható meg. az nszk-ból importált savfénycső automata teljesen zárt rendszerben fénycsíti az ólomkristályt, - a dolgozók megszabadulnak az egészségtelen nehéz fizikai munkától. a fluorsav-gőz pedig nem károsítja többé a gyár körüli kertek növényzetét. /mti/

v

..

bb. 12. nyolc-tíz százalékkal több műtrágya 1973-ban

1/jf/gg/rj 10 -cz

1973. január 4.

az elmúlt évben a mezőgazdasági nagyüzemek bevételei általában kedvezően alakultak; az agrotársulatnál ezért is arra számítanak, hogy 1973-ban a termelők a tavalyinál több kémiai anyagot, műtrágyát és növényvédőt szert vásárolnak. mint az mti munkatársának elmondottak: már az 1972-es év is rekordot hozott, amennyiben nyolc százalékkal több talajerő pótló anyagot adtak el, mint az előző évben. a forgalomba hozott műtrágya mennyisége meghaladta a négy millió tonnát. a legtöbbet nitrogénműtrágyából értékesítettek, mintegy két millió tonnát. /ezt a számot is először érte el a kereskedelem/. a sorrendben a második legkeresettebb műtrágya a foszfor-tartalmú volt, ebből 1,2 millió tonnát adtak el, és 600 000 tonna fölül emelkedett a kálium-műtrágya értékesítése is. az utóbbi két talajerő pótlóból többre lett volna szükség, az ország azonban nem rendelkezik megfelelő vegyi-alapanyagokkal, és az importlehetőségek korlátozottak.

„frontátörés”, volt az elmúlt esztendő a növényvédőszerknél is. ezekből - az egy évvel korábbihoz képest - több mint 30 százalékkal többet vásároltak a termelők, ami azt bizonyítja, hogy a jó hatású gyomirtók és más készítmények egyre keresettebbek, alkalmazásuk kifizetődő, miután jelentősen növelik a termés hozamokat.

/folyt.köv./

8.25 rj

- 12 -

NA 905

bb. 12. /nyolc-tíz... 1. folyt./rj

az új évben - a várhatóan fokozódó érdeklődésnek megfelelően nagyobb műtrágya-készletek várják a megrendelőket: az agrotársulat telepein az elmúlt évinél 8-10 százalékkal több műtrágyát kínálnak idén eladásra. annyi máris bizonyos, hogy nitrogén-műtrágyából teljes ellátásra lehet számítani. a külföldi készítményekből is igyekeznek többet beszerezni, mint az elmúlt évben.

t növényvédőszerből bőséges lesz a kínálat. a téli raktárkészletek 40 százalékkal nagyobbak az elmúlt évinél; máris 800 millió forint értékű növényvédőszerből válogathatják ki a termelők a számukra legmegfelelőbbeket, de ehhez természetesen az év első negyedében újabb nagy szállítmányok érkeznek. 1973-ban várhatóan 30 százalékkal fokozódik a növényvédőszer értékesítés 1972-höz képest. /mti/

..

bb. 13. új bölcsődék, óvodák és iskolák miskolc panelházas lakótelepein

vid/ká/rj -cz

1973. január 4.

a borsod megyei állami építőipari vállalat dolgozói az új esztendőben miskolc panelházas lakótelepein - az új otthonokon kívülszámos kulturális és más létesítményt emelnek. diósgyőr új városközpontjában, ahol február végére elkészül a negyvenedik tizemeletes lakóház az év végéig orvosi rendelőt, ábc áruházat és százhusz gyermek befogadására alkalmas bölcsődét építenek. az új gyermekintézményt a városban először ugynevezett váz-paneles rendszerrel szerelik össze. a győri-kapui lakótelepen befejezik a kétezernégyszáz lakásos városrész intézményközpontjának építését, amelyben különböző szolgáltató egységeket, valamint gyógyszertárat és orvosi rendelőt helyeznek el. a bulgárföldi lakótelepen száz személyes óvoda, az új összekötő városrészben pedig tizenhat tantermes iskola, nyolcvan személyes bölcsőde és kétszáz gyermek gondozására alkalmas óvoda építéséhez kezdenek hozzá. ezeket a létesítményeket 1974-ben adják át. az idén elkészül a miskolciak új büszkesége, a gyermekváros, amely tapolca környékén épül. épületeiben háromszázötven adagos konyhát, éttermet, nyolc tantermes iskolát, kényelmes hálószobákat, játszóhelyiségeket, tornatermet, tanulószobákat és orvosi rendelőt alakítanak ki. /mti/

..

8.30 rj

- 13 -

NA 910

kbb. 14. télen is épül az óriáskemence - határidő előtt átadják az új orosházi huzottsiküveg gyárat

vid/ká/rj -cz

1973. január 4.

orosházán több mint egy milliárd 350 millió forintos költséggel, a meglévő üvegyár szomszédságában, épül az új huzottsiküveg-gyár. az új üzem teljes egészében szovjet technológiával készül, s a speciális anyagokat a kemencékhez stb. is a szovjetunióból kapjuk. az eredeti tervek az új huzottsiküveg-gyár átadási idejét 1974 január elsejében állapították meg. az építést és a belső szerelési munkálatokat azonban úgy szervezték meg, hogy a gyárat határidő előtt, 1973 októberében átadhassák rendeltetésének. az orosházi üvegyár külön brigádot szervezett a legfontosabb létesítmény, az óriáskemence megépítésére. a 650 négyzetméter alapterületű kemencében egyszerre 2.700 tonna üveg olvad majd, s az új gyár havonta mintegy egy millió négyzetméter síküveget gyárt. a kemence-építés télen sem szünetel. a kemenceépítő brigád valamennyi tagja később az új huzottsiküveg-gyár dolgozója lesz, ezért saját érdekük is az gyors, pontos, kifogástalan minőségű munka. /mti/

--

bb. 15. új képzőművészeti alkotásokkal gazdagodik borsod megye

vid/rj ká -cz

1973. január 4.

borsod megyében - a képző és iparművészeti lektorátus támogatásával - az új esztendőben csaknem harminc művészeti alkotással: szobrokkal, domborművekkel és mozaikképekkel gyarapodnak a városok és falvak parkjai, illetve középületei. tokaj községben, ahol az idén ünneplik a település fenállásának kilencszázadik évfordulóját, a tiszta és a bodrog találkozásánál emlékoszlopot állítanak, a nagyközség gimnáziuma előtt pedig felavatják turcsányi árpád szobrászművész alkotását, tokaji ferenc mellszobrát. sátoraljajuhelyen a kórház és az épülő egészségház előtti parkot semmelweis ignác szobrával díszítik, az új tizenhat tantermes iskola udvari homlokzatának egy részét pirogránit lapokkal burkolják. a kosuth lajos gimnázium előtti téren domborműves kőkompozíciót helyeznek el, a kétszáznyolcvan lakásos lakótelepen pedig emléket állítanak a tanácsköztársaság nagyhirű festőművészeinek, nemes lampért-nek. kazincbarcikán az új ovoda kertjében állatfigurás szobrot avatnak, edelényben felszabadulási emlékművet építenek, miskolcon a megyei tanács dísztermében elhelyezik veres sándor tizennégy négyzetméter nagyságú, zenei témájú boelin kompozícióját, ózd középiskolai kollégiumában pedig humenyánszki jolán szobrászművész munkáját: ady endre mellszobrát. ezenkívül a megyei tanács elkészítteti a magyar népköztársaság bronz címerét izzófalva, hernádnémeti, szerencs, monok, putnok és mezőcsát község, valamint sárospatak és mezőkövesd város számára. /mti/

--

8.43 rj

- 14 -

NA 915

bb. 16. halálos üzemi baleset

pv/tr/rj hgy

1973. január 4.

salgótarjánban, a nógrád megyei állami építőipari vállalat munkahelyén kucsik istván 35 éves nagylóci kubikost egy rakodógép kanala a szállítószalaghoz nyomta. a kubikos olyan súlyosan megsérült, hogy kórházba-szállítás után meghalt. a felelősség megállapítására vizsgálat indult. /mti/

--

bb. 17. napirenden: az iskolák taneszköz-ellátottsága - a pedagógusok szakszervezete elnökségének ülése

t/szö/tr/rj hgy

1973. január 4.

az oktatási intézmények- általános iskolák és középiskolák - taneszköz-ellátottságának helyzetét és az ezzel kapcsolatos feladatokat tárgyalta csütörtökön a pedagógusok szakszervezetének elnöksége.

hámosi sándor osztályvezető elmondotta: - a fejlődés ezen a területen is számottevő, ennek ellenére a szemléltető eszközök iránti igény nagy-mértékben nőtt. jellemző, hogy például 1945-ben és 1972-ben egyaránt 1.1 millió 6-14 éves gyermek tanult az iskolák padjaiban; csak hogy 1945-ben 20.600 tanulócsoporthoz folyt az oktatásuk, 1972-ben pedig már 41.400 tanulócsoporthoz foglalkoztak ugyanezzel a létszámmal. ez azt is jelenti, hogy a megkétszereződött tanulócsoporthoz legalább kétszer annyi szemléltetőeszközre lenne szükségük. a kedvezőtlen település-szerkezet miatt az iskolák szétszórtsága is fennmaradt, és így a nagyösszegű beszerzések ellenére nem kielégítő az eredmény.

a pedagógiai munka további korszerűsítése a taneszközök hiányában nem valósítható meg eredményesen - hangsúlyozta. - az iskolák taneszközeinek több mint fele esztendő óta hiányzik. az általános iskolák alsó tagozatában a hiány, mintegy 73 százalékos. a felső tagozatokban tovább gyarapodott a kémiai, a földrajzi taneszközök hiánya. különösen súlyos baranya, borsod, somogy, valamint szabolcs megye általános iskoláinak helyzete. a legutóbbi felmérés szerint a középiskolákban szükséges taneszközök mintegy 60 százaléka nem áll rendelkezésre. ennél magasabb az arány a kisközségekben működő középiskolákban.

/folyt.köv./

11.00 rj

- 15 -

NA 1130

bb. 17. / napirenden.... 1. folyt./rj

további gondot jelent, hogy a meglévő taneszközök régiek ezeket nem tudják korszerűbbekkel felcserélni. tárolásuk sem kielégítő, gyakori a szertárhiány, a meglévők pedig zsúfoltak és rendezetlenek.

a tanért az elmúlt évek alatt egyúttal 650 millió forint értékű taneszközt és 550 millió forint értékű butort értékesített, 201 új tanszert tervezett, illetve újítást valósított meg. forgóalapja alacsony, ez gátolja, hogy bővítse választékát, s hogy egyszerre nagyobb mennyiségű tanszert gyárthasson, illetve tartson a raktáron. alacsony a vállalat fejlesztési alapja, ami visszahat a tanszerfejlesztési és kutatási munkára is. évenként a tanszerek ára átlagban, 5-6 százalékkal nő.

bár 1971 óta közvetlenül a helyi tanácsokhoz, illetve magukhoz az iskolákhoz kerültek a költségvetési hitelek, a beszerzési előirányzatok, a hitelek fölötti döntési jog és megszűntek a korábbi szigorú megkötöttségek, a tapasztalatok azonban azt mutatják, hogy hiányoznak a kötelező tanszerbeszerzési normatívák, a garantált tanszerbeszerzési hitelek.

a művelődésügyi minisztérium legutóbb kidolgozta az alsó- és középfokú oktatási intézmények tanszerellátásának irányelveit. a több évre szóló program máris kedvezően érezteti hatását. az irányelvek nyomán a megyék elkészítették középtávú tanszerellátási terveiket. ezek csaknem 280 millió forintot irányoznak elő tanszerbeszerzésre az 1971-75. években. az általános iskolák 125 millió forint fejlesztési összeget kapnak még az idén. ebből 65 millió forint a legrosszabb helyzetben lévő hét megye- bács, borsod, csongrád, győr, hajdu, somogy és szabolcs- oktatásügyi hálózatának fejlesztését, míg a 60 millió forint célhitelként az általános iskolák alap-taneszköz hiányának pótlását szolgálja. /mti/

--

11.10 rj

- 16 -

NA 1135

bb. 18. életmentő vér szombathelyről vietnamnak

vid/ká/rj hgy

1973. január 4.

a vietnami demokratikus köztársaság egészségügyi minisztériuma nyilatkozatban kérte a világ népeit: adjanak vért a vietnami sebesültek számára. a kérésre a szombathelyi üzemek és intézmények dolgozói azonnal reagáltak, s bekapcsolódtak a vietnam megsegítésére indított véradó mozgalomba. csütörtökig 450-en jelentkeztek véradásra, s számuk napról-napra emelkedik. a remixből például 80-an, a járóműjavító vállalattól 60-an, az erdő- és fafeldolgozó vállalattól ugyancsak 60-an, a cipőgyárból 50-en jelentkeztek. hogy életmentő vért adjanak a szabadságukért, békéjükért küzdő hősi vietnamiaknak. a víz- és csatornamű vállalat szocialista brigádja teljes létszámmal jelentkezett önkéntes véradásra. /mti/

--

bb. 19. petőfi emlékünnepség hajdunánáson

vid/ká/rj hgy

1973. január 4.

hajdu-bihar megyében a hajdunánási városi művelődési házban megrendezett ünnepséggel kezdődött a petőfi sándor születése 150. évfordulójának szentelt megemlékezés-sorozat. czakó zsuzsa a kisz megyei bizottságának titkára ünnepi beszédében emlékezett a nagy forradalmár költőre. a művelődési házban emlékkiállítás nyitottak majd az ünnepség résztvevői megkoszorúzták a petőfi szobrot. /mti/

--

11.15 rj

- 17 -

NA 1140

bb. 20. tatár aladár

hi/il hgy

1973. január 4.

a szocialista hazáért érdemrend kitüntetettje 67 éves korában elhunyt. hamvasztás utáni bucsuztatása január 9-én délután 3 órakor lesz a farkasréti temetőben.

mszmp 12. ker. Bizottsága
magyar partizán
szövetség

/mti/

..-

bb. 21. korszerű otthont kapott a tejipari kutatás pécselt

vid il cz

korszerű otthont kapott pécselt a tejipari kutatás. a tejgazdasági kísérleti intézet új, háromszintes laborháza több mint 3 millió forintba - a tervezettnél olcsóbbra - került és az kitűzött határidő előtt készült el. Így az új esztendőben itt kezdték a munkát. a tejipari vállalatok trösztje három évve ezélt hozta létre pécselt a labor magyar tejgazdasági intézet részlegét, amely önálló kutatási területtel rendelkező tudományos üzem. feladatuk az alapkutatás, új technológiák kidolgozása a minőség javítása például a lakosság jobb ellátása érdekében a fogyasztási termékek szavatossági idejének meghosszabbítása, stb. mindezt a korábbinál sokkal jobb feltételek között végezhetik, a baranya megyei tejipari vállalat központjának szomszédságában.

a kísérleti részleg és a megyei tejipari vállalat szocialista szerződést írt alá, amelynek lényege: a kutatás és a gyakorlat munkájának szorosabbá tételével, a kutatási eredmények bevezetésével az iparág mintáüzemévé fejlesztik a pécsi tejgyárat./mti/

..-

- 18 -

KA 1320

bb. 23. a belföldi szerkesztőség híreinek jegyzéke 13 00 óráig

il cz

- 1./ körké p a budapesti lakótelepekről
2. központi ügyfélszolgálat az afit-nál
- 3./ eü. állapot 1972-ben
- 4./ látogatók a külföldi magyar kiállításokon
- 5./ megzenésített petőfi versek
- 6./ levelezőképzés
- 7./ bérczi gyula nyilatkozata
- 8./ ifjúsági könyvek
- 9./ győriek budapesten
- 10./ külföldi filmek
- 11./ ólomkristály
13. műtrágyagyártás
- 13./ bölcsődék, iskolák miskolcon
- 14./ huzottsiküveg gyár épül orosházán
15. képzőművészeti alkotások borsodban
- 16./ üzemi baleset
- 17./ pedagógus szakszervezet ülése
18. vér vietnamnak
- 19./ petőfi emlékünnepe
20. elhunyt tatár aladár
- 21./ tejipari kutatás
- 22./ időjárás
23. hrjegyzék

..-

bb. 22./ időjárásjelentés

il cz

1973. január 4.

a meteorológiai intézet jelenti csütörtökön 13 00 órakor erősen felhős, párás idő.

a z elmúlt 24 óra folyamán az időjárás szárajföldünkön lényegesen nem változott.

/folyt.köv./

- 19 -

KA 1320

bb. 22./ idő folyt./ 11

tovább tart a változékony, többfelé csapadékos idő. szerdán napközben, a balkán-félsziget kivételével, szárazföldünk nagy részén 2-10, a skandináv-félszigeten 10-12 fokkal magasabb volt a hőmérséklet, az évszaknak megfelelően. a balkán-félszigeten pedig 2-4 fokkal alacsonyabb volt a maximum hőmérséklet, mint a legutóbbi 10 év átlaga. az alpok és a kárpátok térségében is erősen felhős többfelé csapadékos az időjárás.

hazánkban szerdán erősen felhős, párás idő volt. többfelé esett az eső, ónos eső, havas eső, rövidebb ideig néhány helyen havazott. a ma reggel 7 óráig lehullott csapadék mennyisége 5 mm alatt maradt. a hőmérséklet napközben 0, plusz 6 fokig emelkedett. csütörtök hajnalra plusz 1, mínusz 4 fokig hűlt le a levegő, délelőtt folytatódott a borult, párás, egy-két helyen ködös idő. a dunántúlon és délen helyenként havazott. a hőmérséklet 11 órára plusz 2, mínusz 1 fokig emelkedett.

budapesten csütörtökön a hőmérséklet napi középértéke 3,0 fok volt, 3,8 fokkal magasabb mint a százéves átlag

ma 12 órakor budapesten a hőmérséklet 2 fok, a tengerszintre átszámított légnyomás 772 mm, gyengén emelkedik.

várható időjárás péntek estig:

erősen felhős, párás, a hajnali és a reggeli órákban helyenként ködös idő, elszórtan havazással, havas esővel, ónos esővel, esővel mérsékelt időnként élénk északi szél. várható legalacsonyabb éjszakai hőmérséklet plusz 1, mínusz 4, legmagasabb nappali hőmérséklet pénteken plusz 4, mínusz 1 fok között.

távolabbi kilátások kedd reggelig:

felszakadozó felhőzet, az éjszakai lehülés erősödik. legalacsonyabb hajnali hőmérsékletek plusz 1, mínusz 5 fok között. legmagasabb nappali hőmérsékletek plusz 4, mínusz 6 fok között. jelentős mennyiségű /legalább 5 mm/ csapadék az ország területének 10 százalékán várható.

a duna vizállása budapesten 107 cm./mti/

13. 10/11

MA

Tnulla - plusz öt

- 20 -

aépb. 24. új sorozatok a rádió műsorán

1/mn/gg/rj hi -cz

1973. január 4.

több új típusú zenei összeállítást, sorozatműsort hallhatnak a rádió kedvelői ebben az esztendőben. ilyen például cigány györgy új sorozata, a hét rádióhallgatója. mint a szerkesztő elmondotta, ezzel hetenként jelentkezik majd húszperces időtartammal, mindig más szereplővel és tartalommal. a műsor címe talán leginkább az lehetne: „portré- muzsikával”, tehát az adás egy-egy rádióhallgató izlését igyekszik felvázolni interjú, riporteri kommentár és természetesen zene segítségével. nem a kedvenc zenemű csendül fel, hanem a beszélgetéshez, az emberhez: a hét rádióhallgatójához leginkább illő muzsika, ami lehet klasszikus dal, hangszerszóló operanyitány, vagy beat-sláger. a tervek szerint részt vesznek a produkciókban munkások, orvosok, diákok, kórházi betegek, nagymamák, kisgyerekek egyaránt. a kiválasztás semmiképpen sem tudományos, tendenciózus, vagy érdembeli, hanem játékos és véletlenszerű.

török mária a csucsforgalom új mellékletét szerkeszti, ezután amely a jövőben ugyancsak élő adásban minden pénteken 14 órakor jelentkezik majd, jó utat címmel. ezt a műsort is petress istván vezeti. a magazinban az kap helyet, ami a csucsforgalom sodró iramu aktualitásai között már nem fért el: sok közlekedési érdekesség és hír. a zenei anyag is más lesz: pihentető, lassu táncszámok, könnyűzenék, vagy komolyzenei „slágerek”, egyaránt fölcsendülnek benne.

az új év első negyedében mutatkozik be boros anikó műsora, a zene-posta is. ez veszi át a „zene indul ferihegyről”, című régi adás helyét. a havonta egy alkalommal a petőfi adóban felhangzó műsor száz percében messziföldről érkezett hanglemezek, interjúk hagnzanak el. havonta egy alkalommal jelentkezik ezután solymosi jános szerkesztésében az üzenetek is. kedden délutánonként a petőfi rádióban 14.50-kor, több mint 80 percnyi terjedelemben. /mti/

13.18 rj

- 21 -

MA 13.18

bb. 25. a hazafias népfrent ifjusági klubprogramja

1/zsu/fk/rj hi -cz

1973. január 4.

a hazafias népfrent népköztársaság uti ifjusági békeklubja januárban is érdekes és változatos témájú előadásokat rendez.

Január 11-én a Lengyelországban észlelhető fejlődésről és a még jelentkező gondokról, január 16-án a chilei osztályharcokról tartanak előadásokat neves újságírók, politikai életünk ismert személyiségei. Január 18-án és 25-én belpolitikai kérdésekkel foglalkoznak a vitaindító előadások, mint például a demokratikus centralizmus-bürokratizmus, a kispolgárság-kispolgáriság megnyilvánulásai. Január 9-én „mit jelent ma kisz-tagnak lenni?“, címmel hangzik el egy érdekes, minden kisz-tagot érintő vitaindító előadás, január 23-án pedig a nyugati ifjusági mozgalmakban érvényesülő ideológiai irányzatokról hallhatnak a fiatalok. A program-sort január 30-án a z elte filmstudio amatőr-filmjeiből összeállított bemutató zárja. /mti/

--

bb. 26. rendelkezés a lakbérből adható engedményekről

1/pr/gk/rj hi -cz

1973. január 4.

Ujabb, fontos passzusokkal egészítették ki a lakbérekről, valamint az albérleti és ágybérleti díjakról szóló rendeletet.

az új paragrafusok szerint ha a bérlő korábbi lakására fennállott lakásbérleti jogviszonya hatósági határozat alapján szűnt meg s helyette kapott állami lakásra a lakásbérleti jogviszonya 1971. július 1-e után keletkezett, a bérbeadó a megállapított lakbérből engedményt adhat. a kedvezményre a bérlő csupán akkor jogosult, ha nyugdíjas, illetőleg rendszeres ellátásban részesülő csökkent munkaképességű, vagy keresésképtelen és a lakásbérleti jogviszony keletkezésekor is nyugdíjas volt.

/folyt.köv./

13.25 rj

- 22 -

NA 13²⁵

bb. 26. / rendelkezés... 1. folyt./rj

az engedmény csak akkor adható, ha a bérlő korábbi lakása szükségülakás, illetve komfort nélküli vagy félkomfortos volt s lakbére is kisebb volt, mint az új lakásé. /az adható kedvezmény a korábbi és az új lakás lakbérének különbözetéig terjedhet./ a lakbérből nem adható engedmény, ha a bérlő korábbi lakása helyett saját kérelmére kapott magasabb komfortfokozatú lakást, illetőleg ha a bérlővel olyan kereső is együtt lakik, aki a lakásbérleti jogviszony folytatására lenne jogosult.

a lakbérengedményt a korábban keletkezett lakásbérleti jogviszony esetén 1973. január 1-től, az ezután keletkezett lakásbérlet esetén a lakbér megállapításától, a nyugdíjas bérlővel együtt lakó kereső elköltözése esetén pedig ettől az időponttól számított 60 napon belül lehet kérni.

ha a bérlő a lakását saját költségén, emeletráépítéssel vagy tetőtér-beépítéssel alakította ki, és a korábbi jogszabályok alapján megállapított bérbeszámítási joga 1971. július hó elsején szűnt meg vagy ezt követően szűnik meg, az új lakbért mindaddig, amíg a bérlőnek lakásépítéssel kapcsolatos tartozása van az otp-nél, a korábbi lakbérből beszámítás címén havonta visszatartható összeggel, továbbá a lakbéremelésnek a bérlő részére lakbérhozzájárulás címén havonta vissza nem térülő összegével kell csökkenteni. a bérlőnek a kölcsöntartozás fennállását az országos takarékpénztár, a lakbérhozzájárulás havi összegét pedig az azt folyósító szerv által kiadott okirattal kell a bérbeadónál igazolnia. a csökkentett összegű lakbérfizetési kötelezettség - visszamenőlen - 1971. július 1-től érvényes. a már befizetett lakbértöbbletet a bérlő javára kell írni. /mti/

--

13.38 rj

- 23 -

NA 13³⁸

bb. 29. kormányrendelet a levegő tisztaságának védelméről

i sb/mm/ie/il cz

1973. január 4.

sas béla, az mti hirmagyarzója ír:

a levegő tisztaságának védelmére csaknem két évvel ezelőtt hozott kormányhatározatban megjelölt feladatok túlnyomó részét már sikerült teljesíteni. Így többek között különböző védettségi kategóriába sorolták a legfontosabb településeket és területeket. kijelölték a levegőtisztaság védelmével foglalkozó bázis kutatóintézeteket, s részben kialakították a védelem központi és helyi szervezetét. a légszennyezési alapjával részben megteremtették a levegőtisztaság-védelem pénzügyi alapjait. az utóbbi két évben, tehát 1971-ben és 1972-ben együttesen mintegy 280 millió forintot tett ki a befizetett alapjárulék, amelynek 61 százalékát fontos levegőtisztaság-védelmi beruházások támogatására, 25 százalékát kutatásra és fejlesztésre, s a többit - a nyolc százalék tartalékalap kivételével oktatási és propaganda munkára fordították.

a kormány csaknem két évvel ezelőtti határozatának megfelelően az építésügyi és városfejlesztési miniszter most nyújtotta be előterjesztését a minisztertanácshoz a levegőtisztaság-védelem átfogó jogi szabályozásáról. ennek alapján született meg a minisztertanács rendelete, amely a levegőtisztaság védelem hatékony ellátása érdekében meghatározza a káros légszennyezés fogalmát, a légszennyezők körét és mindazokat a követelményeket, feladatokat, amelyeket az érintett szervezeteknek teljesíteniük, illetve ellenőrizniük kell. az új rendelet melléklete 31 szennyező anyagra vonatkozóan állapítja meg a kiemelten védett, a védett és az egyéb védettségű területi kategóriába sorolt vidékek levegőminőségi normáit. ugyanakkor a rendelet előírja hogy különféle állami szabványokban illetve külön jogszabályban kell meghatározni és közzétenni a szennyező forrásoknál kibocsátott szennyező anyagok megengedhető mértékét, s mérésének és ellenőrzésének módszerét.

az új rendelkezés meghatározza az érdekelt miniszterek és a tanácsi építésügyi szakigazgatási szervek feladatait, hatáskörét a levegő tisztaságának hatásosabb védelme érdekében.

/folyt.köv./

NA 1420

- 24 -

bb. 29 /kormányrendelet folyt./ 11

súlyos légszennyeződési veszély esetén az építésügyi és városfejlesztési miniszter az egészségügyi miniszterrel egyetértésben felüggesztheti a káros légszennyeződést okozó tevékenységet, vagy ennek kitélepitését kezdeményezheti.

az új rendelkezés átmeneti időre - 1974. december 31-ig - hosszabbítja és módosított formában fenntartja a levegőtisztaság-védelmi beruházások támogatására szolgáló levegőtisztaság-védelmi alapjárulék befizetésének kötelezettségét, amelyet a külön jogszabályban meghatározott veszélyességi kategóriába sorolt vállalatoknak és egyéb szervezeteknek szövetkezeteknek kell teljesíteniük. mentesíthető viszont részben, vagy teljesen az alapjárulék befizetése alól az a vállalat, szövetkezet, amely a levegőtisztasági követelményeknek megfelelő berendezéssel rendelkezik, és azt üzemelteti, vagy ilyen beruházás létesítését megkezdte.

a minisztertanács rendelete intézkedik a légszennyezési bírság megállapításának és kirovásának feltételeit tartalmazó jogszabály kiadásáról, amelyet - megfelelő felkészülési és türelmi idő elteltével - 1975 január 1-től kell érvényesíteni, mégpedig a szennyezőség mennyiségétől és veszélyességétől függően progresszív mértékben. az alapjárulékot és a bírságot az országos levegőtisztaság-védelmi alapon kell kezelni, s e pénzeszközök túlnyomó részét a levegőtisztaság-védelmét segítő beruházások támogatására kell fordítani.

a levegőtisztaság védelmet az építésügyi és városfejlesztési miniszter szervezi és irányítja s tanácsadó javaslattevő, véleményező szerve az országos levegőtisztaság-védelmi bizottság. a legszennyezettebb területeken: baranya, borsod-abauj-zemplén, komárom és veszprém megyében illetve budapesten területi levegőtisztaságvédelmi bizottság segíti a tanácsok ilyen irányú munkáját.

a minisztertanács határozott arról is, hogy a légszennyezési progresszív bírság bevezetésének időpontjáig, tehát 1975 január 1-ig ki kell alakítani a levegőtisztaság védelemmel kapcsolatos ellenőrzés átfogó rendszerét. gondoskodni kell a légszennyeződések mérésére szolgáló műszerek hazai kifejlesztéséről és gyártásáról, korszerű tüzelőberendezések hazai gyártóbázisainak fejlesztéséről javító és karbantartó szolgálatuk kialakításáról, a különböző légtisztító berendezések fejlesztéséről és hazai gyártásának növeléséről./mti/

NA 1420

- 25 -

bb 30. napirenden: a főváros és a vonzási körzetébe tartozó települések közlekedésfejlesztési terve

1 -don/tr-ju hi -cz

1973. január 4.

gordon judit, az mti hirmagyarozója írja:

a minisztertanács ülésén szerepelt budapest és környéke közlekedésfejlesztési terve. a fővárosi tanács, a közlekedés- és postaügyi minisztérium, valamint a pest megyei tanács együttes előterjesztése részletesen foglalkozik a főváros, illetve a budapest határa közelében lévő 44 település közlekedési helyzetével. a terv elsődleges feladatként a tömegközlekedés helyzetének javítását jelöli meg. a gyors, zavartalan, kényelmes utazás megteremtése annál inkább fontos, mert jelenleg a napi utazásoknak mintegy 85 százalékát a tömegközlekedés bonyolítja le. ennek érdekében egy olyan gyorsközlekedési hálózatot kell kiépíteni, amely metro-, továbbá elővárosi gyorsvasuti, valamint gyorsvillamos vonalakat foglal magában. a meglévő kelet-nyugati és az épülő észak-déli metróvonal mellett egy harmadik földalatti létesítést javasolja a terv dél-buda és ujjalota között. a hév vonalait korszerű elővárosi gyorsvasuttá célszerű fejleszteni, s új szakaszt kell építeni csepel és szigetszentmiklós között.

a fejlesztési terv a gyorsvasuti hálózat kialakításával egyidejűleg - éppen az agglomerációs övezetben lakók és a budapestre utazók gyorsabb közlekedéséért - az eddigieknél jobb kapcsolatot javasol a MÁV és a gyorsvasut vonalai között. ennek megteremtésével például az észak-déli metróvonal kisebb módosításával bekapcsolható lenne a MÁV kispesti és újpesti állomása. gyorsvillamosvasut létesítését irányozza elő a terv a hungária köruton, valamint kőbánya és hűvösvölgy irányába.

a budapest vonzási körzetébe tartozó települések közlekedési helyzetének javítása ugyancsak fontos feladat. a főváros környékéről ugyanis naponta mintegy 190.000-en járnak budapestre dolgozni, s rajtuk kívül - más utazási céllal - további 90.000 lakos érkezik még naponta. ezeket az utazási igényeket több közlekedési vállalat, így a MÁV, a Volán, a BKV elégíti ki. az utazási idő csökkentéséért - mutat rá az előterjesztés - a MÁV vonalain korszerű villamos és diesel-motorvonatokat kell beállítani, s a felújításra váró pályatesteket, állomásokat, valamint biztosító berendezéseket gyors ütemben fejleszteni kell.

/ folyt. köv./

13.55/ju

- 26 -

NA 1425

bb 30. / napirenden: ... 1. folyt./-ju

az együttes előterjesztés természetesen foglalkozik a közúti közlekedés korszerűsítésével is. a terv a fővárosos főúthálózatának szerkezetében nem javasol módosításokat, tehát ezután is a jelenlegi gyűrűs-sugaras hálózat jellemzi majd budapest úthálózatát, viszont távlatban több új útvonal megnyitását indítványozzák a főhatóságok. ezek között is az egyik legnagyobb fontosságú a főváros külső területeit egymással összekötő kör-irányú útvonal kiépítése. a fővárosba befutó autópályákat és autópályákat a hungária köruton tervezett autópályák-körgyűrű kötné össze.

a közlekedésfejlesztési terv a továbbiakban rámutat, hogy a fővárosban, különösen a belső városrészekben, rendkívül nehéz a parkolás megoldása, ezért új parkolóhelyek, többemeletes parkoló-garázsok létesítése mellett szükséges a parkolás időbeni korlátozása. a közlekedés helyzetének javításáért rendkívül fontos a forgalom-szervezés és a forgalomirányítás fejlesztése is. ezért növelni kell a jelzőlámpával szabályozott csomópontok és az összehangolt jelzőberendezésekkel ellátott útvonalak számát. /mti/

..-

bb. 31. a kneb iskolaegészségügyi vizsgálata ...

1/bc/gg/rj hi -cz

1973. január 4.

baczony lászló, az mti hirmagyarozója írja:

a központi népi ellenőrzési bizottság az 1971/72-es oktatási évben megvizsgálta az iskolaegészségügy helyzetét. azt vették szemügyre, kellően biztosítottak-e a tanulói ifjúság harmonikus testi és szellemi fejlődésének, egészségvédelmének feltételei, az iskolai környezet, a tanulói ifjúság gyógyító-megelőző egészségügyi ellátása és az egészséges életre történő nevelés megfelel-e a követelményeknek, milyen egészséget károsító tényezők jelentkeztek, s hatások-e a küzdelem ezek ellen. az ellenőrzés hét megyében 354 iskolára terjedt ki. közülük 250 általános iskola, 25 gimnázium, 30 szakközépiskola, 33 ipari tanulóintézet, 16 egyéb oktatási intézmény volt. emellett vizsgálták az érintett egészségügyi intézményeket, valamint az irányító oktatási és egészségügyi szervek tevékenységét is.

/folyt.köv./

14.15 rj

- 27 -

NA 1440

bb. 31. / a kneb... 1. folyt./rj

a vizsgálat megállapításaiban kifejeződik, hogy a társadalom és a családok jelentős anyagi ráfordításai és az iskoláskorúak egészségvédelmére ható egyéb intézkedések eredményeként megváltoztak az iskolai tanulók életfeltételei, táplálkozási viszonyai. javult egészségügyi ellátottságuk, kialakultak és fejlődtek a gyermekek gyógyítását szolgáló járó- és fekvőbetegellátó intézmények, folyamatosan növekedett a gyermekorvosok száma. a megelőző munkában az anya- és gyermekvédelem területén volt a leggyorsabb a fejlődés. a fiatalok ma egészségesebbek, mint a felszabadulás előtti, hasonló koru generáció volt. a tanulók súlya és magassága a korábbi évek adataihoz viszonyítva növekedett. a változások mindenekelőtt a halálozások és megbetegedések csökkenő tendenciájával, a testi fejlődés gyorsulásával, az életkor lényeges meghosszabbodásával mérhetők.

az ifjúság egészségvédelmének alapvetően pozitív jelenléte mellett - mint a vizsgálat rámutatott-állandóan ható kedvezőtlen tényezők is jelentkeznek. az oktatásban az mszmp központi bizottsága által feltárt fogyatékoságok, az urbanizáció ártalmi és más tényezők is figyelmeztetnek, hogy ezek hátrányosan hatnak a fiatalság helyzetére, mérséklék az egészségügyi ellátás eredményeinek kibontakozását. a gyermekek egy része egészségi károsodással éri el az iskoláskort. az elváltozások, illetve a krónikus betegségek aránya az egymást követő korosztályoknál megközelítően azonos. az iskolaegészségügyi munka ezeket csak kis mértékben tudja csökkenteni.

a vizsgálat tapasztalatai utalnak arra is, hogy a középiskolai és az ipari tanulók számának gyors növekedése a beruházási eszközök tekintélyes részét kapacitásnövekedésre fordította és az igényeknél jóval kevesebb jutott a színvonalasabb oktatási feltételek megteremtésére. ennek következményeként a megvalósult létesítmények egy részéből hiányzanak a napközis és a tornatermek, az orvosi szobák, mosdók, öltözők stb. az oktatási beruházások nem tudták pótolni az elavult iskolaépületeket. az iskolai beruházásokat nagymértékben visszaveti az elmúlt években kialakult szabadidős rendszer. a kötött, meghatározott költségvetési lehetőségekkel rendelkező beruházók a kivitelezők szabad ármozgásával nem képesek lépést tartani. a mennyiségi célt szolgáló tervezési irányelvek a fejlődés jelenlegi szakaszában már nem felelnek meg a korszerű követelményeknek. az iskolák jelentős részénél a felújítási pénzeszközök a legszükségesebb állagmegóvási munkák elvégzését sem teszik lehetővé, ezekben az épületekben az oktatással kapcsolatos minimális egészségügyi követelményeket sem tudják kielégíteni. az általános iskolák csupán 26 százalékában, a középiskolák 80 százalékában, az ipari tanulóintézeteknek pedig csak felében van tornaterem.

/folyt.köv./

14.25 rj

NA 1445

- 28 -

bb. 31. / a.kneb... 2. folyt./rj

az iskolák belső felszereltségét- még az új épületekben is- a régi, elavult technikai színvonal jellemzi. reprezentatív felmérések szerint a tanulók 78 százaléka a testméretének nem megfelelő nagyságu padokban ül.

a fiatal korban kialakuló egészségkárosodás az egyén és a társadalom számára egyaránt terhet jelent. ebből következően az iskolaegészségügynek, mint társadalmi méretű megelőzésnek meghatározó a szerepe. a népi ellenőrzés országos vizsgálatának ugyanakkor általános megállapítása, hogy az iskolaegészségüghöz fűződő társadalmi érdek nem érvényesül megfelelően a gyakorlati munkában. a növekvő szükségletekhez, a már ma is kielégíthető igényekhez viszonyítva több tekintetben is lényeges elmaradás mutatkozik. az oktatási rendszerben és az egészségügyi intézményhálózatban rejlő lehetőségeket még nem használják ki megfelelően.

a központi népi ellenőrzési bizottság szerint az előrehaladást - az anyagi keretek korlátozottsága mellett- szemléletli, szervezeti és irányítási hibák, illetve gondok akadályozzák. az iskolaegészségügyi helyzet további javítására vonatkozó rövid- és hosszabbtávú tennivalókat az mszmp központi bizottságának határozatán alapuló oktatáspolitikai feladatokkal együtt fogalmazzák meg az állami rendelkezések. /mti/

--

bb 32. ,, mi hoztuk az időt,, - munkásmozgalmi kiállítás diósgyőrött

vid/fm-ju hgy

1973. január 4.

,, mi hoztuk az időt,, címmel csütörtökön a diósgyőri vasas bartók béla művelődési központban megnyílt az mszmp kb agitációs és propaganda osztálya által rendezett vándorkiállítás. a megnyitón kosztai lajos a diósgyőri lenin kórháziati művek pártbizottságának titkára mondott beszédet. a kórháziati üzemek, valamint a diósgyőri gépgyár dolgozói, a munkásmozgalm veteránjai, a szocialista brigádtagok jelentésében. /mti/

--

14.10/ju

- 29 -

NA 1445

bb 27. szocialista szerződés a szakmunkástanulók műveltségének növelésére

vid/kz-ju -cz

1973. január 4.

a szakmunkástanulók iskolán kívüli művelődésének elősegítésére szocialista szerződést kötött a diósgyőri bartók béla művelődési központ, a pataki istván szakmunkásképző intézet és az önálló ipari szakmunkásképző kollégium igazgatósága.

a szerződés értelmében a művelődési központ többek között letéti könyvtárat nyit a két oktatási intézményben. csillagászati és biológiai szakköröket szervez, s gondoskodik azok felszereléséről. a két ifjúságos oktató intézmény vállalta, hogy a fiatalok társadalmi munkával közreműködnek a diósgyőri vasas ifjúsági park kialakításában. tevékenyen részt vesznek a nagy hírű művészeti csoportok, mint többek között a fuvószenekar, az ének- és tánckar munkájában, amelynek „utánpótlását” adják.
/mti/

-. -

bb 33. bálint györgy emlékműsora az irodalmi színpadon

i nn mm hi bh hgy

1973. december 4.

bálint györgy halálának 30. évfordulója alkalmából január 17-én emlékműsort mutat be az irodalmi színpad. az est házigazdája; boldizsár iván. az összeállításban többek között közreműködik major tamás, ilosvay katalin, schubert éva, szokolay otto, mikes lilla, dőry virág, gordon istván, szilágyi istván, verdes tamás, valamint hernádi lajos zongoraművész. a műsort ascher gabriella szerkeszti. a rendező gáspár jános./mti/

-. -

bb 34. a perui kulturális intézet főigazgatója budapesten

i nn mm hi bh hgy

1973. december 4.

a kulturális kapcsolatok intézetének meghívására budapestre érkezett martha hildebrandth, a perui kulturális intézet főigazgatója. egyhetes magyarországi tartózkodása során kulturális életünkkel ismerkedik és tanulmányozza azokat a lehetőségeket, amelyekkel tovább bővíthető az országaink közötti kölcsönös együttműködés./mti/

-. -

15.10 bh

- 30 -

16/1540

bb 35. magyar karmester sikere chilében

i nn mm hi bh hgy

1973. december 4.

a chilei zeneoktatók országos központja tiszteletbeli tagjává választotta németh gyulát, az állami hangversenyzenekar karmesterét, aki jelenleg egy éves szerződéssel a chilei állami zenekar vezető karmestere. az erről tanuskodó diplomát aura de la cruz, a zenei központ főtitkára nyújtotta át santiago de chileben németh gyulának, akinek működéséről és koncertjeiről számos elismerő kritika jelent meg a vezető chilei lapokban./mti/

-. -

felhasználható 19.00 órától !!

bb 36. lehóczki andrás grafikusművész kiállítása békéscsabán

vid/um fm la

1973. január 4.

csütörtökön békéscsabán, a kulich gyula ifjúsági és uttörőházban kiállítás nyílt lehóczki andrás grafikusművész alkotásaiból. a fővárosi művész tárlatán 25 grafika, illetve linometszet látható. a megnyitón szij rezső művészettörténész mondott beszédet./mti/

-. -

bb 38. befejezte a cukorgyártási idényt a sarkadi cukorgyár

vid/um fm la

1973. január 4.

csütörtökön befejezte a gyártási idényt a sarkadi cukorgyár. küzdelmes termelési évadot zártak, mivel a szokatlanul esős őszön a répa többségét sárosan szállították a gyárba, s a tisztításra a sok évi átlagnál sokkal nagyobb energiát kellett fordítani. ennek ellenére több mint 25 ezer vagon répát sikerült feldolgozni, és 2500 vagon kiváló minőségű kristálycukrot állítottak elő.

a répafeldolgozással párnuzamosan bonyolították az idei cukorrépa termelési szerződések kötését is. a sarkadi cukorgyár körzetében eddig 14 ezer holdnyi cukorrépa termelésre kötött szerződést, ami 500 holddal nagyobb az 1972. évi termőterületnél. előreláthatólag még néhány száz holdnyival nő a répa termő terület sarkadi körzetében./mti/

-. -

16.20/um

- 31 -

16/1650

bb 37. dolgoznak a jégtörő hajók a magyar és a jugoszláv
duna-szakaszon

1 sb/gg um ie la

1973. január 4.

a tiszán és a mellékfolyókon, néhány kisebb szakasztól eltekintve, 5-20 centiméter vastag jégpáncél fagyott a víztü-
körre, s a balatont és a velencei tavat 10-15 centiméter
vastag jég fedi. eddig egyedül a duna állt ellen az idei
tél ostromának, mert csak zajló, uszó jégtáblák fedték vizét.
Általában a duna vízterületének 20-30 százalékát takarják jég-
táblák, de az erő-
sebb kanyarulatokban, szűkületekben 50 szá-
zalékosra „sűrűsödik”, a zajlás. a jugoszláv oldalon egyes
szűkületekben pedig 100 százalékos, ami azt jelenti, hogy
a folyó teljes szélességében szorosan egymáshoz illeszkedett
jégtáblák usznak, s teljesen takarják a víz tükkrét.

a magyar-jugoszláv vízügyi egyezménynek megfelelően öt
magyar jégtörő hajó vonult át a jugoszláv duna-szakaszra, hogy
ujvidék és a magyar-jugoszláv határ között segítse a zajló
jégtáblák leosztását. a magyar szakaszon 11 jégtörő hajó
„tereli”, az uszó jégtáblákat, s utnak indítja a homokzátó-
nyokon, vagy a part mentén megakadt jeget is. a hajók munká-
ja jelentősen hozzájárult ahhoz, hogy a duna magyar, s közös
érdekű jugoszláv szakaszán nem állt meg a jég. a zajlás nagyobb
részét már leosztatták a folyón, s az enyhülés következtében
számítani lehet arra is, hogy a következő napokban megszűnik a
zajlás a dunán s így sikerrel zárul az idei tél első rohama
elleni küzdelem./mti/

vbb 39. diplomáciai hírek

gg um hi la

1973. január 4.

Losonczi pál, az elnöki tanács elnöke, fock jenő, a mi-
nisztartanács elnöke és apró Antal, az országgyűlés elnöke fo-
gadta varsányi györgyöt, hazánk új berni nagykövetét, aki a
közeljövőben utazik állomáshelyére.

/folyt.köv./

- 32 -

16.25/um

101650

M.T.I.

Kiadja a Magyar Távirati Iroda. Budapest, I. Fém utca 5-7. Telefon: 159-490

A szerkesztésért és kiadásért a vezérigazgató felel.

mti hivatalos közlemények

1973. január 4.

bb. 28. ülést tartott a minisztartanács

rj -cz

1973. január 4.

a kormány tájékoztatási hivatala közli: a minisztartanács
csütörtökön ülést tartott.

az építésügyi és városfejlesztési miniszter előterjeszté-
se alapján a minisztartanács rendeletet hozott a levegő tisztaságának védelméről. a rendelet meghatározza azokat a fel-
adatokat, amelyeket a levegő tisztaságának megőrzése érde-
kében a vállalatoknak, valamint a felügyeletüket ellátó szer-
veknek teljesíteniük és ellenőrizniük kell.

a kohó- és gépipari miniszter előterjesztése alapján
a kormány elfogadta a Lenin kohászati művek nemesacélhenger-
mű beruházási programjának módosítására vonatkozó javaslatot. a
kormány utasította az illetékes minisztereket, hogy a beruházás
megvalósításához a szükséges intézkedéseket tegyék meg.

a kormány megtárgyalta és elfogadta a magyar nemzeti bank
és a központi népi ellenőrzési bizottság elnökének jelentését a
vállalatok közötti kapcsolatban vállalt kötelezettségek teljesi-
téséről. a minisztartanács felhívta a minisztereket, hogy az
irányításuk alá tartozó gazdálkodó szerveknél fokozottan szor-
galmazzák az egymással kapcsolatban álló vállalatok és szövet-
kezetek közötti szerződéses együttműködést és tartós kapcsolato-
kat.

/folyt.köv./

13.45 rj

KA 1405

- 1 -

bb. 28. / ülést tartott... 1. folyt./rj

a jogszabályalkotásban vegyék figyelembe a bel- és külföldi szerződési rendszerek közötti kapcsolatokból fakadó feladatokat, a gazdasági birság szélesítését a szerződéses feyelem javítása érdekében.

a kormány a fővárosi tanács elnökének, a közlekedés- és postaügyi miniszternek és a pest megyei tanács elnökének előterjesztése alapján megtárgyalta budapest és környéke közlekedés- fejlesztési tervét. a terv tartalmazza a tömegközlekedés, a közúti és a kötőpályás személy- és teherszállítás, valamint a közlekedési javító- és szervizhálózat, az üzemanyagotöltő állomások fejlesztésének feladatait. a jövőben nagyobb gondot kell fordítani a forgalomszervezés és a forgalomirányítás fejlesztésére. a minisztertanács az előterjesztést jóváhagyólag tudomásul vette. utasította az illetékes szerveket, hogy terveik kialakítása során a főváros közlekedésfejlesztési célkitűzéseit vegyék figyelembe

a központi népi ellenőrzési bizottság elnöke jelentést terjesztett a kormány elé az iskolaegészségügy helyzetéről folytatott vizsgálat tapasztalatairól. az utóbbi években javult az iskolai tanulók egészségügyi ellátottsága, kialakultak és fejlődtek a gyermekek gyógyítását szolgáló járó- és fekvőbeteg ellátó intézmények, nőtt a gyermekorvosok száma. a növekvő szükségletekhez, a már ma is kielégíthető igényekhez viszonyítva több vonatkozásban azonban elmaradás mutatkozik. a kormány a jelentést jóváhagyólag tudomásul vette. úgy rendelkezett, az illetékes miniszterek gondoskodjanak arról, hogy az iskolaegészségügyi helyzet további javítására vonatkozó rövid és hosszabb távu tennivalókat a soron lévő oktatáspolitikai feladatokkal együtt dolgozzák ki és hajtsák végre.

a minisztertanács ezután egyéb ügyeket tárgyalt. /mti/

--

13.50 rj

- 2 -

NA 1410

bb 39. /diplomáciai ...folyt./um

losonczy pál, az elnöki tanács elnöke, fock jeno, a minisztertanács elnöke és apró antal, az országgyűlés elnöke fogadta dr. turi ferencet, a magyar népköztársaság új indiai nagykövetét, aki a közeljövőben utazik állomáshelyére. /mti/

--

bb 40. román nemzetiségi nap berettyóújfaluban

vid fm bh la

1973. január 4.

román nemzetiségi napot tartottak csütörtökön berettyóújfaluban. a tanácskozáson résztvett szilágyi péter, a magyarországi románok demokratikus szövetségének főtitkára és kiss imre, a hajdubihar megyei tanács elnökhelyettese. pataki györgy, a hazafias népfront megyei bizottságának titkára ismertette a hazánkban működő nemzetiségi szövetségek 1973. őszén megtartandó tanácskozásának előkészületeit. /mti/

--

abb 41. petőfi - emlékünnepe papán

vid fm bh la

1973. január 4.

papán, a textilgyár művelődési otthonában csütörtökön ünnepeket rendezett a veszprém megyei petőfi -emlékbizottság - a költő születésének 150. évfordulója alkalmából. az ünnepeken - amelyen dr. radnóti istván, a veszprém megyei tanács elnöke mondott beszédet, - megemlékeztek a költő papai diákéveiről. /mti/

--

bb 42. lezárják a székesfehérvár-urhida közötti utat

vid bh la

1973. január 4.

a kpm fejér megyei közúti igazgatósága a nádor-csatornán folyó hidépités miatt január 8-tól június 30-ig lezárja a székesfehérvár-urhida közötti 7201 számú utat. a munkálatok időtartama alatt urhida, sárszentmihály és mádasdladány községek csak a szababattyán-urhida közötti, 7202 számú közúton - kerülővel - közelíthetők meg. /mti/

--

- 33 -

101700

bb 43. „dolgozz hibátlanul,, munkarendszer a beton és vasbeton-
ipari műveknél

i sb gg ie bh -cz

1973. január 4.

beton- és vasbetonipari művek gazdasági és társas-
dalmi vezetőinek intézkedésére január elején a gyáregységek egy-egy
üzemében megkezdtek a „dolgozz hibátlanul,, munkarendszert. a gyár-
egységek főmérnökeinek vezetésével megalakult dn-bizottságok intéz-
kedési tervei szerint határozták meg azt a hibátlanági teljesít-
ményt, amelyet a munkarendszerben részt vevő dolgozóknak el kell
érniük. a további tervek szerint egy év múlva - a már szerzett
tapasztalatok elemzése alapján - valamennyi gyáregység áttér a dn-
munkarendszerre./mti/

bb 44. a vdk gazdasági küldöttségének látogatása veszprém
megyében

vid fm bh la

1973. január 4.

a vietnami demokratikus köztársaság gazdasági küldöttsége,
- amely le thanh nghi-nek, a vdk minisztertanácsa elnökhelyettesé-
nek vezetésével a magyar-vietnami gazdasági és műszaki-tudományos
együttműködési bizottság harmadik ülészakára érkezett hazánkba -
csütörtökön veszprém megyébe látogatott. a vietnami küldöttséget
vidéki útjára elkísérte dr. szekér gyula, nehézipari miniszter
és hoang cuong, a vdk budapesti nagykövete is.

a vendégek csütörtökön délelőtt ajkára látogattak. az ajkai
aluminiumkohó- és timföldgyárban dr. marschek zoltán állami-díjas
igazgató köszöntötte a küldöttséget. ott voltak a fogadáson dr.
jávor ervin, az országos tervhivatal elnökhelyettese, dr. dobos
györgy, a magyar aluminiumipari tröszt vezérigazgatója, tóth istván,
az mszmp veszprém megyei bizottságának titkára, dr. radnóti istván,
a veszprém megyei tanács elnöke és ajka város vezetői.

a vietnami vendégek tájékoztatást kaptak a magyar timföld-
és aluminiumipar ajkai bázisának fejlődéséről, majd megtekintet-
ték a több mint 2 milliárd forintos költséggel épülő 11. számú
timföldgyárat.

a vietnami delegáció a délutáni órákban felkereste a nyírad-
dültnyiresi bauxitbányát, ahol kanizsai istván, a bakonyi bauxit-
bánya vállalat igazgatója és orbán lászló, a nyírádi bányüzem
vezetője fogadta és tájékoztatta a vendégeket. a küldöttség tagjai
ezután tapolcára utaztak, ahol tájékoztattak a bakonyi bauxitbá-
nyászat helyzetéről, fejlődéséről./mti/

- 34 -

17.10 bh

10/18

bb 45. hazánkban hidegebb van, mint skandináviában

1 hz/mm szb ie la

1973. január 4.

az elmúlt napokban európa időjárását két fő tényező, az
olaszországban pusztító szélviharokat és hatalmas esőzéseket oko-
zó ciklon, valamint a német, lengyel síkságokon és a szovjetunió
keleti területein uralkodó kiegyensúlyozott száraz légtömeg hatá-
rozta meg.

ezenkívül külön érdemes megemlíteni, hogy skandináviában,
a váratlanul betört enyhe óceáni légtömegek hatására plusz 7 fok-
ig emelkedett a hőmérő higanyszála, s ott ugyanolyan meleg volt,
mint a görögországi szalonikiben, vagy a fekete tengerparti vár-
nában. az enyhe légtömegek hatására még az északi jegestenger tér-
ségében is nulla fok körül volt a nappali hőmérséklet, és a szov-
jet tudnravidéken, ahol ilyenkor januárban mindennapos a mínusz 20-30
fokos hideg, csak mínusz 3-5 fokot mértek.

hazánkban, az európai kontinens középső részében uralkodó
két időjárási zóna határán, mérséklődött ugyan a hideg, „cserébe,,
azonban az olaszországi itéletidőt okozó ciklon keleti szárnya kel-
lemetlen, felhős, ködös időt hozott. hatására az elmúlt két napban
3-4 fokkal magasabb volt a hőmérséklet a sokévi átlagnál, de az
egész országban borult, néhol ködös volt az idő, és jócskán megnehe-
sítette az utakon közlekedők dolgát a csapadékfelék nagy „választé-
ka,, e két nap alatt részünk lengett esőben, ónos esőben, havaseső-
ben, sőt itt-ott még havazott is. csütörtökön a hőmérséklet napköz-
ben általában a fagypont fölött volt, de sehol sem emelkedett 5 fok
fölé, és így hazánkban hűvösebb volt az idő, mint a skandináv orszá-
gokban. az előrejelzés szerint az elkövetkező napokban a dél-európai
ciklon feltöltődése, és a száraz, kiegyensúlyozott időjárási zóna
délrehozódásának eredményeként a felhőzet felszakadásával és valami-
vel hűvösebb, szárazabb idővel számolhatunk./mti/

bb 46. belföldi híreink jegyzéke 13.00 órától 18.00 óráig

szb la

1973. január 4.

24. új sorozatok a rádió műsorán
25. népfront ifjúsági klub-programja
26. rendelkezés a labérből adható engedményekről
27. szocialista szerződés
28. minisztertanács
29. levegőtisztaság védelme
30. közlekedési fejlesztési terv
/folyt.köv./

17.53/szb

10/18

-35-

bb 46. /belföldi ... 1. folyt./-szb

31. a kneb iskolaegészségügyi vizsgálata
32. „mi hoztuk az időt,,
33. bálint györgy emlékműsor
34. perui kulturális intézet főigazgatója
35. magyar karmester sikere chilében
36. lehoczky andrás kiállítása
37. jégtörő hajók
38. sarkadi cukorgyár
39. diplomáciai hírek
40. román nemzetiségi nap
41. petőfi emlékünnepség pápán
42. utilezés
43. „dolgozz hibátlanul,,
44. a vdk küldöttség veszprém megyében
45. hidegebb van magyarországon mint skandináviában
46. hírjegyzék.

/mti/

--

bb 47. adjunk vért vietnamnak! - a magyar vöröskereszt és az országos béketanács felhívása

mm szb la hi

1972. január 4.

az amerikai egyesült államok féktelen agressziója, a vietnami demokratikus köztársaság fővárosának és más lakott településeinek az elmúlt hetekben történt ismételt bombázása minden korábbinál súlyosabb pusztítást és szenvedést okozott a már eddig is sok megpróbáltatást átélő hős vietnami népnek. nincs és nem is lehet magyarázat arra a népiirtásra, amelynek következtében vietnamiak ezrei veszítették életüket és sebesültek meg, amelynek emberi hajlékok, vöröskereszttel megjelölt egészségügyi intézmények, iskolák, templomok estek áldozatul hanoiában, halphongban és a vdk más városaiban, falvaiban.

a hazánk határaitól távoli, szívünkhöz mégis oly közeli testvéri nép szenvedése és hősi helytállása a magyar nép teljes együttérzését váltotta ki. eddig is minden lehető módon segítette a vietnami népet a függetlenségének, nemzeti jogainak biztosításáért folytatott igazságos harcában.

a magyar vöröskereszt és az obt felhívással fordul hazánk lakosságához, a régi és az új véradókhoz: adjanak vért vietnami testvéreinknek! ezzel is járuljanak hozzá a sebesültek, a romok alól kimentett csecsemők, anyák és öregek felgyógyulásához, életének megmentéséhez.

adjunk vért vietnamnak! /mti/

--

17.58/szb

-36-

Tó18⁴⁰

bb 48. elhunyt sós józsef akadémikus

1 ms fk hi bh la

1973. január 4.

sós józsef kossuth-dijas akadémikus, egyetemi tanár, a semmelweis orvostudományi egyetem kóréletlani intézetének és az országos diatetikai intézetnek igazgatója csütörtökön, életének 67. évében, hosszas szenvedés után elhunyt. sós akadémikust a magyar tudományos akadémia, az egészségügyi minisztérium és a semmelweis orvostudományi egyetem saját halottjának és a temetéséről később intézkednek.

x x x

sós józsef 1906-ban orosházán született, vidéki munkáscsaládból. debrecenben végezte orvosi tanulmányait és már hallgató korában az egyetem élettani intézetében, majd a tihanyi biológiai kutató intézetben dolgozott. diplomájának megszerzése után előbb a debreceni közpórház gyermekosztályán, majd 1932-től 1936-ig orosházán folytatott orvosi gyakorlatot. eközben fordult figyelmé a nép-egészségügyi problémák felé. 1936-ban a pécsi kóréletlani intézet tanársegéde, 1940-ben magántanár lett. a következő évben az országos közegészségügyi intézetben létrehozta a néptáplálkozás kutató osztályt, amelyet több mint hat éven át vezetett. jelentős szerepe volt a hazai golyvamegelőzésben is. 1943-ban megbízást kapott golyvavizsgáló állomás szervezésére és vezetésére.

a felszabadulás után az ideiglenes kormány megbízásából megszervezte és vezette a népjóléti minisztérium egészségvédelmi főosztályát, a tudományos munka megindulásakor visszatért az országos közegészségügyi intézetbe.

1948-ban nevezték ki egyetemi tanárrá és a kóréletlani intézet igazgatójává, majd 1971-ben megbízást kapott az országos diatetikai intézet szervezésére. mindkét intézetet élete végéig vezette. ezenkívül több vezető funkciót töltött be a magyar egészségügyben. tíz éven át az egészségügyi tudományos tanács elnöke, két tanéven át tudományos rektorhelyettes, három évig rektor volt. 1954-ben kitüntetés, 1959-ben kossuth-díj második fokozatát, 1970-ben a munka érdemrend aranyfokozatát kapta. az akadémia 1961-ben választotta levelező tagjai sorába. sokoldalú tudományos munkásságát különböző orvostudományi egyesületek és intézmények a hőgyes-endre, a veszprémi, a markusovszky, a fodor, a hetényi és a semmelweis emlékérmével ismerték el. elhunytával a magyar kóréletlani, a táplálkozástudomány és a laboratóriumi diagnosztika nemzetközileg kiemelkedő tudósát, az egészségügy kiváló oktatóját és nevelőjét veszítette el. /mti/

--

- 37 -

18.06 bh

Tó18⁴⁰

bb 49. a szot elnökségének fogadása a népszava jubileuma alkal-
mából

t sl/gg/ny la

1973. január 4.

a szot elnöksége csütörtök délután fogadást adott abból az alkalomból, hogy 100 évvel ezelőtt jelent meg a népszava elődjének, a munkás heti krónikának az első száma.

a fogadáson megjelent kállai gyula, az mszmp politikai bizottságának tagja, a hazafias népfront országos tanácsának elnöke, óvári miklós, az mszmp központi bizottságának titkára, kisházi ödön, az elnöki tanács helyettes elnöke, jakab sándor és katonai istván, az mszmp központi bizottságának osztályvezetője, dr. várkonyi péter államtitkár, a minisztertanács tájékoztatási hivatalának elnöke, siklósi norbert, a magyar újságírók országos szövetségének főtitkára. jelen voltak a bolgár, a csehszlovák, a jugoszláv, a lengyel, az ndk-beli, a román és a szovjet szakszervezeti lapok vezetői és kiadóhivatalainak képviselői.

a fogadáson virizlay gyula, a szot titkára üdvözölte a jubiláló népszava jelenlegi és nyugdíjas munkatársait. kiemelte, hogy a lap mindig akkor teljesítette igazán hivatását, amikor sikra szállt a dolgozók jogos követeléséért, a társadalmi haladásért. megemlékezett a régi elvtársakról, harcostársakról, akik az elnyomás sötét évtizedeiben nemcsak tudásukat, hanem életüket is a munkásosztály ügyének szentelték, akik az elnyomás munkáinak nevében és érdekében írták, szerkesztették, nyomták, terjesztették a népszavát. külön is megemlékezett azokról a harcosokról, akik a második világháború éveiben nem kis veszélyt vállalva hárról-házra járva gyűjtötték az új előfizetőket a lap számára, akik közül sokan ma is aktív harcosai szocialista építő társadalmunknak. napjainkban - mondotta - a szocialista társadalom körülményei között is elengedhetetlenül szükséges a sajtó munkatársainak hivatástudata, bátorsága, a munkásosztály ügyének odaadó szolgálata. a tradíciókon túl társadalmi fejlődésünk igényli és sürgeti, hogy a lap még következetesebben szolgálja a szocialista eszme széleskörű terjesztését, a szocialista építőmunka segítségét, pártunk x. kongresszusa határozatainak megvalósítását.

/folyt köv/
18.25/ny

-38-

bb 49. a szot elnökségének... folyt/ny

ezután gáspár sándor, az mszmp politikai bizottságának tagja, a szot főtitkára kitüntetésekkel adta át a népköztársaság elnöki tanácsa a munka érdemrend arany fokozatával tüntette ki gedeon pált, a népszava főszerkesztőhelyettesét, a munka érdemrend ezüst fokozatát kapta király gézáné, a népszava lapkiadó vállalat terjesztési osztályvezetője és rajk andrás, a népszava főmunkatársa, bronz fokozattal tüntették ki balogh zoltánt, a népszava lapkiadó vállalat terjesztési csoportvezetőjét, brunner györgy nyugdíjast, aki a népszava emlékeztető 1941-es karácsonyi számának szedésében is részt vett és taray lászlót, a népszava munkatársát.

a szakszervezeti munkáért kitüntetés arany fokozatát 18-an, az ezüst fokozatot hatan kapták, nyolcan pedig szakszervezeti elismerő oklevélben részesültek./mti/

bb 50. időjárásjelentés

gg/ny la

1973. január 4.

a meteorológiai intézet jelenti január 4-én, csütörtökön este 19 órakor:

felhős, párás idő

várható időjárás péntek estig: erősen felhős, párás idő, elszórtan havazással, havasesővel, ólmos esővel, esővel. mérsékelt, időnként élénk északi szél.

várható legmagasabb nappali hőmérséklet pénteken: minusz 1 plusz 4 fok között./mti/

18.55/ny

-39-

bb 51. szabálytalanul haladt át az uttesten

1 ms/gg/bh/la

áoue. január 4.

a petőfi hid pesti hidfőjénél fuchs györgyné, 80 éves nyugdíjas. egy személygépkocsi elütötte. a mentők súlyos sérüléssel kórházba szállították./mti/

bb 52. országszerte ellenőrzik az utak síkosságát

1 ms/gg/ny/la

1973. január 4.

a közlekedés-és postaügyi minisztérium nőügyeletének tájékoztatása szerint az esős, ónosos időjárás beálltával az egész ország főutvonalaire elrendelték az utviszonyok ellenőrzését. főleg a hajnali órákban, az autóbuszok indulása előtt vizsgálják, nem okozott-e az ónosos vagy az uttestre fagyott eső, hó síkosságot. ha az útrajatok ilyen tapasztalnak, nyomban megkezdik az utak szórását, sózását. a csütörtök esti helyzetjelentés szerint vas megyében, pápa környékén, győr megyében, valamint a magasabb fekvésű vidékeken került sor az utak szórására. a síkosság értékető módon lassítja a közlekedést, hiszen az elővigyázatos vezetők nem kockáztatják a balesetet.

a fővárosban csütörtökön nem esett ónosos. a köztisztasági hivatalt dolgozói napközben nem szórták az utakat, este is csak egy-két helyről jelentettek síkosságot. a szolgálat azonban „ugrásra készen” áll, mert valószínű, hogy az éjszakai órákban, hajtájt főleg a budai hegyvidéken újra síkossággal kell számolni./mti/

bb 53. a belpolitikai hírek jegyzéke 18.00 órától zárásig

ny/la

1973. január 4.

- 47. adjunk vért vietnamnak!
- 48. elhunyt sós józsef akadémikus
- 49. a szot elnökségének fogadása
- 50. időjárásjelentés
- 51. szabálytalanul haladt...
- 52. ellenőrzik az utak síkosságát
- 53. hírojegyzék./mti/

20.40/ny

-40-
v é g e .

M.T.I.

Kiadja a Magyar Távirati Iroda. Budapest, I. Fém utca 5-7. Telefon:159-490

A szerkesztésért és kiadásért a vezérigazgató felel.

mti b e l f ö l d i h i r e k

1973. január 5.

bb 1. bevezették a bértömegszabályozást 16 vállalatnál

1 sl/gk/ie/bh-cz

1973. január 5.

mint ismeretes, a kormány a közelmúltban határozatot hozott arról, hogy tárcánként néhány vállalatnál kísérletképpen vezessék be a bértömegszabályozás rendszerét.

a munkaügyi minisztérium az érdekelt tárcákkal együtt kijelölte azt a 14 állami vállalatot és 2 szövetkezetet, ahol 1973. január 1-től kísérletképpen két évig a bérszínvonal-szabályozás helyett a bértömegszabályozást alkalmazzák, ennek szabályait is kidolgozták, s ezeket a minisztériumok útján az érdekelt vállalatokkal ismertették.

1973. január 1-től a bértömegszabályozást alkalmazzák a borsodi vegyi kombinátban, a chinoin-gyárban, a csepel művekben, az egyesült izzóban, az ikarusban, a pamuttextilművekben, a mosonmagyaróvári kötöttárugyárban, a magyar posztógyárban, az északmagyarországi, a győr megyei, a pest megyei állami élelmiszeripari vállalatoknál, a kavicsbánya vállalatnál, a baranya-tolnai megyei téglaiipari vállalatnál, az aszfaltutépítő vállalatnál, a híradás-technika ktsz-ben és a budapesti jármű ktsz-ben.

/folyt. köv./

- 1 -